

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ АМНИЯТИ НАҚЛИЁТӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2012, №7, мод. 697)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ, иқтисодӣ ва дигар муносибатҳоеро, ки ба таъмини амнияти нақлиётӣ ва фаъолияти устувори маҷмуи нақлиёт вобастаанд, танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

-**амнияти нақлиётӣ** - ҳолати ҳимоя шудани объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз амалҳои даҳолати ғайриқонунӣ;

-**таъмини амнияти нақлиётӣ** - амалӣ намудани тадбирҳои аз ҷониби давлат муайяншудаи ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, ташкилӣ дар соҳаи маҷмуи (комплексӣ) нақлиёт, ки ба хавфи содир шудани амалҳои даҳолати ғайриқонунӣ мутобиқат мекунад;

-**амали даҳолати ғайриқонунӣ** - амали зиддиҳуқуқӣ (аз ҷумла, амали террористӣ), ки ба фаъолияти бехатарии маҷмуи нақлиёт таҳдид намуда, сабабгори зарар расонидан ба ҳаёт ва саломатии одамон, расонидани зарари моддӣ ва ё боиси хавфи ба вучуд омадани ҷунин оқибатҳо гардад;

- **мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ** - мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати иҷрои вазифаи хизматрасонии давлатӣ дар соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ ваколатдор кардааст;

- **гуруҳбандии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт** - мансуб донишмандони объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт ба гуруҳҳои муайян бо назардошти дараҷаи хавфи содир амали даҳолати ғайриқонунӣ ва оқибатҳои эҳтимолии он;

-**объектҳои инфрасохтори нақлиёт** - маҷмуи технология, ки роҳи оҳан, роҳҳои оби дохилӣ, хатсайрҳо пайваستاқунандаи, роҳҳои автомобилгард, нақбу пул, гузаргоҳи роҳи оҳан ва автобусҳо, бандарҳои махсуси моҳидорӣ ва дарёӣ, воситаҳои бандарӣ, иншоотҳои гидротехники киштиронӣ, аэродромҳо, фурудгоҳҳои объектҳои низомӣ алоқа, киштиронӣ хавонавардӣ ва идораи ҳаракати воситаҳои нақлиётро дар бар мегирад, инчунин дигар биноҳои иншоот, дастгоҳҳо ва таҷҳизоте, ки фаъолияти маҷмуи нақлиётро таъмин мекунад;

-**арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт** - муайян намудани дараҷаи ҳимоя шудани объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз хавфи содир шудани амали даҳолати ғайриқонунӣ;

-**ташкilotҳои махсуси соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ** - шахсони ҳуқуқие, ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт муқаррар гардидаанд;

-**субъектҳои инфрасохтори нақлиёт** - шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки соҳибмулкони объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт мебошанд ё онҳоро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мебаранд;

-**воситаҳои нақлиёт** - нақлиётҳои хавой, роҳи оҳан, автомобили, оби, барқӣ ва қубурӣ, ки барои ҳамлу нақл муқаррар шудаанд;

- **маҷмуи нақлиёт** - объектҳо ва субъектҳои инфрасохтори нақлиёт, воситаҳои нақлиёт;

-**сатҳи амнияти нақлиётӣ** - дараҷаи ҳимоя шудани маҷмуи нақлиёт, ки ба дараҷаи ҳатари содир шудани амали даҳолати ғайриқонунӣ мувофиқат мекунад.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи амнияти нақлиётӣ

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи амнияти нақлиётӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъриии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Мақсад ва вазифаҳои таъмини амнияти нақлиётӣ

1. Мақсади таъмини амнияти нақлиётӣ фаъолияти устувор ва бехатарии маҷмуи нақлиёт, ҳимояи манфиатҳои шахе, ҷамъият ва давлат дар соҳаҳои маҷмуи нақлиёт аз амалҳои даҳолати ғайриқонунӣ мебошад.

2.Вазифаҳои таъмини амнияти нақлиёти инҳоянд:

- танзими меъёри ҳуқуқи дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти;
- муайян намудани таҳдидҳо оид ба анҷом додани амалҳои даҳолати ғайриқонуни;
- гуруҳбандии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт;
- таҳия ва татбиқи талабот оид ба таъмини амнияти нақлиёти;
- таҳия ва татбиқи чораҳо оид ба таъмини амнияти нақлиёти;
- тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти;
- санҷиш ва назорат дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти;
- таъмини иттилоотӣ, моддию техники ва илмии техникии амнияти нақлиёти.

Моддаи 4. Принципҳои таъмини амнияти нақлиёти

Принципҳои таъмини амнияти нақлиёти инҳоянд:

- қонуният;
- риояи мувозинати манфиатҳои шахс, ҷамъият ва давлат;
- масъулияти тарафайни шахс, ҷамъият ва давлат дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти;
- ҳамгирӣ (интеграция) бо низоми байналмилалӣ амният;
- ҳамкориҳои субъектҳои инфрасохтори нақлиёт ва мақомоти давлатӣ.

БОБИ 2. АМНИЯТИ НАҚЛИЁТИ ВА ТАДБИРҲО ОИД БА ТАЪМИНИ ОН

Моддаи 5. Таъмини амнияти нақлиёти

1. Таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт ба зиммаи субъектҳои инфрасохтори нақлиёт вогузор карда мешавад, агар дар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Назорати давлатӣ дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 6. Арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз амалҳои даҳолати ғайриқонуни

1.Тартиби арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти дар мувофиқа бо мақомоти давлатии амнияти миллӣ ва қорҳои дохилӣ муқаррар карда мешавад.

2. Осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз ҷониби ташкилотҳои махсуси соҳаи таъмини амнияти нақлиёти, мақомоти давлатии амнияти миллӣ ва мақомоти қорҳои дохилӣ бо назардошти талаботи таъмини амнияти нақлиёти арзёбӣ карда мешавад.

3.Натиҷаҳои арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти тасдиқ карда мешаванд.

4. Интишори маълумот оид ба натиҷаҳои арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт манъ аст.

Моддаи 7. Гуруҳбандии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт

1. Миқдори гуруҳҳо ва меъёри гуруҳбандии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт бо тартибе муқаррар карда мешаванд, ки он аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти дар мувофиқа бо мақомоти давлатии амнияти миллӣ, мақомоти қорҳои дохилӣ ва мақомоти ваколатдори давлатии соҳаи рушди иқтисод муайян карда мешавад.

2. Объектҳои гуруҳбандишуда ба феҳристи объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт дохил карда мешаванд, ки пешбурди он ба зиммаи мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти бо тартибе муқарраргардида вогузор карда мешавад.

Моддаи 8. Сатҳи амнияти нақлиёти, объектҳои инфрасохтори нақлиёти ва воситаҳои нақлиёт

1. Бо мақсади андешидани тадбирҳо оид ба таъмини амнияти нақлиёти дар маҷмуи нақлиёт сатҳҳои гуногуни амнияти нақлиёти муқаррар карда мешаванд.

2. Номгуи сатҳҳои амнияти нақлиёти ва тартиби эълон намудани онҳо дар ҳолати тағйир ёфтани дараҷаи хавфи содиршавии амали даҳолати ғайриқонуни ба фаъолияти маҷмуи нақлиёт аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 9. Талабот оид ба таъмини амнияти нақлиёти

Талабот оид ба таъмини амнияти нақлиёти, ки сатҳҳои амниятро дар асоси моддаи 8 Қонуни

мазкур барои гуруҳҳои гуногуни объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт ба ҳисоб мегирад, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти дар мувофиқа бо мақомоти давлатии амнияти миллӣ, мақомоти корҳои дохилӣ ва мақомоти ваколатдори давлатии соҳаи рушди иқтисод муқаррар карда мешавад.

Моддаи 10. Банакшагирӣ ва татбиқи чораҳо оид ба таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт

1. Субъектҳои инфрасохтори нақлиёт дар асоси натиҷаи арзёбии осебпазирии объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт нақшаҳои таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиётро таҳия менамоянд. Нақшаҳои зикршуда маҷмуи чораҳо оид ба таъмини амнияти нақлиёти пешбинӣ менамоянд. Тартиби таҳияи нақшаҳои зикршударо мақоми ваколатдори давлатии соҳаи амнияти нақлиёти дар мувофиқа бо мақомоти давлатии амнияти миллӣ ва мақомоти корҳои дохилӣ муқаррар мекунад.

2. Нақшаҳои таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиётро мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиёти тасдиқ мекунад.

3. Нақшаҳои таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт аз ҷониби субъектҳои инфрасохтори нақлиёт мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

4. Интишори маълумоти нақшаҳои таъмини амнияти нақлиёти объектҳои инфрасохтори нақлиёт на воситаҳои нақлиёт манъ мебошад.

Моддаи 11. Маҳдудиятҳо ҳангоми қабул кардан ба коре, ки бевосита ба таъмини амнияти нақлиёти алоқаманд мебошад

1. Ба мансабе, ки бевосита ба таъмини амнияти нақлиёти алоқаманд аст, шахсони зерин қабул карда намешаванд:

-онҳое, ки доғи суди доранд;

-онҳое, ки дар қайди муассисаҳои мақомоти давлатии тандурустӣ бо сабаби бемориҳои рӯҳӣ, майзадагӣ ё нашъамандӣ мебошанд;

-онҳое, ки ваколатҳояшон дар вазифаи давлатӣ пеш аз муҳлат қатъ гардидааст ё аз хизмати давлатӣ, аз ҷумла аз мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, мақомоти прокуратура ё мақомоти судӣ бо асосҳои озод карда шудаанд, ки мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо содир намудани кирдори бадномкунандаи шарафи хизматчиӣ давлатӣ, дағалона ё пайдарпай риоя накардани интизоми меҳнати ва нобоварӣ нисбат баӯ алоқаманд буда, баъди пеш аз муҳлат қатъ гардидани ваколатҳо ё озод шудан аз хизмати давлатӣ камтар аз се сол гузашта бошад;

- онҳое, ки дар асоси натиҷаи тафтиши мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» гузаронидашуда ҳулосаи мақомоти давлатии амнияти миллӣ дар бораи норавоии ғаъолияти ҷунин шахсон дар объектҳои барои ҳаёт ё саломатии инсон, инчунин барои муҳити зист хатари зиёддошта вучуд дошта бошад.

2. Номгӯи қору иқтисос ва мансабҳои, ки бевосита бо таъмини амнияти нақлиёти алоқаманданд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 12. Таъминоти иттилоотӣ дар соҳаи амнияти нақлиёти

1. Бо мақсади амалӣ намудани чорабиниҳо оид ба таъмини амнияти нақлиёти аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи технологияи иттилоотӣ ва алоқа низоми ягонаи давлатии иттилоотии таъмини амнияти нақлиёти таъсис дода мешавад, ки моликияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

2. Низоми иттилоотии мазкур инчунин аз маҳзани мутамаркази автоматикунонидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон иборат мебошад. Ҷунин маҳзанҳо дар ҳолати иҷрои навъҳои зерини ҳамлу нақл тартиб дода мешаванд:

-ҳамлу нақл ҳавоии дохилӣ ва байналмилалӣ;

-ҳамлу нақл дохилии дур ва байналмилалӣ тавассути роҳи оҳан;

-ҳамлу нақл байналмилалӣ тавассути нақлиёти обӣ ва автомобили;

-ҳамлу нақл тавассути роҳи оҳан, нақлиёти дохилии обӣ ва автомобили аз рӯи хатсайри алоҳида, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатии соҳаи амнияти нақлиёти дар мувофиқа бо мақомоти давлатии амнияти миллӣ ва мақомоти корҳои дохилӣ сурат мегирад.

3. Маҳзани мутамаркази автоматикунонидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон дар асоси маълумоти пешниҳоднамудаи сохторҳои зерин тартиб дода мешавад:

-субъектҳои инфрасохтори нақлиёт ва интиқолдиҳандагон;

-мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ;

-давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳо дар доираи ҳамкорӣ доир ба масъалаҳои амнияти нақлиёти.

4. Ҳангоми ба расмият даровардани ҳуҷжатҳои мусофират (чиптаҳо) маълумоти зерин ба маҳзани мутамаркази автоматикунонидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон ирсол карда мешавад:

- насаб, ном ва номи падар;
- сана ва ҷои таваллуд;
- намуд ва рақами ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсият, ки дар асоси он ҳуҷҷати мусофират (чипта) харида шудааст;
- нуктаи ба роҳ, баромадан, нуктаи таъиншуда, намуди хатсайри ҳаракат (бе истгоҳи гузариш, транзитӣ);
- санаи мусофират.

5. Тартиби ташкил кардан ва пешбурди маҳзани мутамаркази автоматиконидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон, ҳамчунин пешниҳод намудани маълумоти дар он дарҷгардида аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

6. Субъекти инфрасохтори нақлиёт ё интиқолдиҳандаи давлати хориҷие, ки молики воситаи нақлиёт мебошад, ҳамлу нақли байналмилалии мусофиронро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад ва ё ҳудуди онро тибқи дигар асосҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мебарад, маълумоти ҳуҷҷатҳои мусофират (чиптаҳо)-ро ба маҳзани мутамаркази автоматиконидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни мазкур ирсол менамояд.

7. Риояи тартиби ирсол маълумоти дар ҳамин модда пешбинишударо ба маҳзани мутамаркази автоматиконидашудаи маълумоти шахсӣ дар бораи мусофирон мақомоти ваколатдори давлатии соҳаи нақлиёт, ки вазифаи танзим ва назоратро дар соҳаи нақлиёт ба зима доранд, назорат мекунад.

8. Интишори маълумот оид ба захираҳои иттилоотии низоми ягонаи давлатии иттилоотии таъмини амнияти нақлиёти манъ аст.

Моддан 13. Ҳуқуқи ӯҳдадорихои субъектҳои инфрасохтори нақлиёт ва интиқолдиҳандагони воситаҳои нақлиёт дар соҳаи таъмини амнияти нақлиёти

1. Субъектҳои инфрасохтори нақлиёт ва интиқолдиҳандагони воситаҳои нақлиёт ҳуқуқ доранд, ки:

- бо тартиби муқарраршуда аз мақоми ваколатдори давлатии соҳаи амнияти нақлиёти маълумотро дар бораи масъалаҳои таъмини амнияти нақлиёти дастрас намоянд;

- ба мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ, мақомоти давлатии амнияти миллӣ ва қорҳои дохилӣ доир ба таъмини амнияти нақлиётӣ таклифҳо пешниҳод намоянд.

2. Субъектҳои инфрасохтори нақлиёт ва интиқолдиҳандагон ӯҳдадоранд, ки:

- бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатии соҳаи таъмини амнияти нақлиётӣ фавран дар бораи таҳдидҳои содир кардан ва содир шудани амалҳои даҳлати ғайриқонунӣ ба объектҳои инфрасохтори нақлиёт ва воситаҳои нақлиёт маълумот диҳанд;

- дастурҳо ва қарорҳои шахсони масъули ваколатдори мақоми ваколатдори давлатии соҳаи амнияти нақлиётиро дар бораи рафъи риоя нашудани талабот оид ба таъмини амнияти нақлиётӣ мувофиқи моддаи 9 Қонуни мазкур иҷро намоянд;

- дар ошкор, пешгирӣ ва бартараф намудани амалҳои даҳлати ғайриқонунӣ, ҳамчунин рафъи оқибати онҳо, муқаррар намудани сабабу заминаҳои содир шудани онҳо мусоидат намоянд.

БОБИ 3. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 14. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 15. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикитон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
3 июли соли 2012
№847